

Ravno tako je imenovano najvišje sodišče z razsodbo od 13. junija 1882, št. 6474, pritožbo ničnosti zavrglo; kajti osebe, katerim gre pravica posluževati se pravne dobrote §. 152 kaz. proc. reda, so v tem §. št. 1 do pičice navedene; tedaj ni dvomiti, da mati M. R. kot mati nezakonskega otroka ne spada k tistim osebam, katerim je prosto, pričevanja dolžnosti se odpovedati.

K §. 440 kaz. zak.

Stavbeni odbor za izdelovanje nove cerkve v V. T. je izpeljavo te stavbe jednoglasno prepustil zidarskemu mojstru N. Sc. N. Sc. je prevzel to delo, ter je zidal do 30. avgusta 1881, ne da bi bil njemu ali stavbenemu odboru kdo kaj ugovarjal.

Omenjenega dne pa položil c. kr. okr. glavarstvo v K pri ondašnji okrajni sodnji tožbo proti stavbenemu odboru zaradi prestopka zoper varnost lastnine po §. 440 kaz. post., kajti N. Sc. je le zidarski mojster, a ne mojster stavitelj v smislu navedenega zakona.

C. kr. okrajna sodnija je stavbeni odbor nekrivim spoznala iz sledečih

razlogov:

C. kr. okr. glavarstvo v K . . . je ovadilo cerkveni stavbeni odbor, da je cerkveno stavbo pričel in nadaljeval do 30. avgusta 1881 brez mojstra stavitelja; da je do tega dne zidarski mojster N. Sc. kot vodja stavbe služboval, in da je omenjena stavba še le 31. avgusta 1881 autoriziranemu stavitelju oddana bila.

Vsi zatoženi odborniki se izgovarjajo na to, da so vsi mislili, da je N. Sc. od države potrjen mojster stavitelj; in da so njemu ravno iz tega vzroka izročili izvrševanje te cerkvene stavbe.

V očigled temu, da je ravno ta N. Sc. prevzel in dodelal že več javnih stavb, na primer: ljudsko šolo v St . . . in farovška poslopja v L . . . ravno istega političnega glavarstva; in v očigled temu, da je to delovanje N. Sc. c. kr. okr. glavarstvu znano bilo; da je temveč dovršeni stavbi odobrilo; in tako N. Sc. molče kot mojstra stavitelja spoznalo; — se mora izreči, da so zatoženi odborniki imeli povod, misliti, da je N. Sc. postavno opravičen

mojster stavitelj; ter da mu smejo izročiti izpeljavo te stavbe (§. 2 lit. e kaz. postave; zmota v djanji.).

Če se še dalje pomisli, da so mojstri stavitelji v smislu denašnjega stavbenega reda za krajnsko umeščeni še le po obrtniške postavi od 20. decembra 1859; in da je mojster stavitelj, kakeršnega ima kaz. postava od 27. maja 1852 pred očmi, le koncesioniran zidarsk mojster, katerim pristaja po čl. VI. naznanilnega patenta k obrtniške postavi še naprej enaka pravica, kakor do zdaj (minist. določba od 8. maja 1879, št. 781); — in če se pomisli, da je N. Sc. dopuščen (koncesioniran) zidarsk mojster, kateri odrajuje, kakor to svedoči plačilni nalog c. kr. okr. glavarstvo v St. . . . od 30. rožnika 1881, št. 247, — obertniške in prihodninske davke; — sodnji ni bilo moč prepričati se o krivdi zatožencev, ter je bila primorana, oprostiti jih od zatožbe prestopka zoper varnost življenja po §. 440 kaz. zakonika, in vsled §. 259, št. 3 kaz. postop. tudi od stroškov.

Zoper to oprostilno razsodbo je zastopnik državnega pravnika takoj naznanil vzklic; in poprosil za prepis razsodbe, ne da bi bil potem ta vzklic v posebnem pismu izpeljal.

C. kr. okrožno sodišče v N. je potrdilo razsodbo I. instance iz sledečih

razlogov:

Najprej se pridružuje II. instance nagibom prvega sodišča ter povdarja, da je bila primorana, vse dokaze in djanja, katere je rabilo pri razsojevanji v St. . . ., smatrati za resnična, kajti tisti pri glavni obravnavi niso bili omajani, in tudi ob priliki vzklica ne ovrženi.

Potem pristavlja sledeče:

Na §. 440 kaz. zak. se v tem slučaju državni pravdnik ne more zaklicati; kajti §. 440. le povdarja, da tisti, kateri zidari brez mojstra stavitelja, je tega prestopka kriv; — kazenski zakonik pa ne navaja lastnostij, katere mora imeti tak mojster stavitelj.

Mora se tedaj, kader se govori o mojstru stavitelju, — ozir jemati na pojme, kateri so pri prostem ljudstvu o tej zadevi sploh navadni. — V očigled temu mora se N. Sc. prištevati mojstrom staviteljem v smislu §. 440 kaz. zak., kajti on odrajuje od svojega

zidarskega obrtništva prihodninski davek, vzprejemlje in dovršuje zidarska dela samostalno kot obrtnik.

Nadzorovanje obrtnijskih postav sploh pa ne spada v delokrog sodnijskih uradov.

K §. 339 obč. drž. zakona.

(Odločba c. kr. nadsodnije graške dato 20. novembra 1881, št. 11820, s katero se je potrdila razsodba c. kr. okrajne sodnije v Kočevji, dato 4. aprila 1881, št. 7077.)

Z razsodbo od 4. aprila 1881, št. 7077, odbila je c. kr. okrajna sodnija v Kočevji tožnika Matije Sigmunda zahtevo, da naj se obsodi toženec Jožef Krauland v odškodnino 400 gld. c. s. c.

Razlogi

te razsodbe se glase:

Z odlokom od 10. avgusta 1878, št. 5173, se je razsodilo: Toženi, Jožef Krauland, je s tem, da je dne 17. junija 1878 posekal pred tožnikovo hišo, št. 31 v G., stoječi dve lipi, tožnika v posesti teh lip motil, ter se obsodi, da ima tožniku pod eksekucijo povrniti sodnijske stroške. V razlogih tega odloka se navaja, da je tožnik svojo posest s tem izvrševal, da je od teh lip cvetje in listje jemal.

Na ta odlok in na §. 339 obč. drž. zak. opira se sedanja tožba, tako da tožnik od toženega zahteva:

1. za odvzeto mu cvetje in listje vsako leto 3 gld. za 15 let 45 gld. — kr.
2. za škodo, katero bode tožnik — oštir v ravno istih petnajstih letih za tega delj trpeti moral, ker vozniki, svinjarji in drugi gosti v poletju pri njem več ostajati ne bodo hoteli, ker bodo ravno pogrešali senco in lipi, vsako leto 15 gld. 225 „ — „
3. za škodo, katero bode mej ravno istim časom za tega delj trpel, ker mu vinska klet ne bode več v senci, tako da bode slabše vino iz nje, vsako leto 7 gld. 120 „ — „
4. in konečno za les posekanih lip . . . 10 „ — „

skupaj torej . . . 400 gld. — kr